ARTİ
AZƏRBAYCAN RESPUBLİKASININ TƏHSİL İNSTİTUTU

AZƏRBAYCAN RESPUBLİKASI
ELM VƏ TƏHSİL NAZİRLİYİ

Kapital Bank

RFO
RESPUBLİKA FƏNN OLİMPİADALARI

Coğrafiya 9

Ad________________ Soyad________________

* İmtahan müddəti 180 dəqiqədir.
* Hər səhv cavab öz dəyərinin ¼ - ni aparır.
* Hər sual 4 bal ilə qiymətləndirilir.
* Nəzarətçilərə cavab kartları və buraxılış vərəqələri təqdim olunur.
* Sual kitabçasında hər hansı texniki qüsur aşkarlandığı və kitabçanın şagirdin məlumatlarına uyğun olmadığı halda (fənn,bölmə,sinif) imtahandan əvvəl mütləq otaq nəzarətçisinə bildirilməlidir.
* Rayon (şəhər) mərhələsinin nəticələrini 05.01.2023-cü il tarixindən etibarən portal.edu.az platformasında şəxsi kabinetinizdən və təhsil aldığınız ümumtəhsil müəssisəsindən öyrənə bilərsiniz.

UĞURLAR!
25.12.2022

TheBilikTeam1

T.me/BirlikTeam1

1. Sxemdə verilmiş II, IV və VI rəqəmləri ilə göstərilmiş enliklərdə yağıntıların çox düşmə səbəbini müəyyən edin.

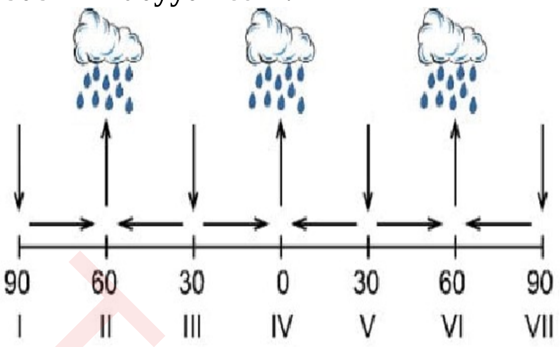

A) Keçid iqlimi qurşağında yerləşmələri
B) Yüksək təzyiq qurşağında yerləşmələri
C) Alçaq təzyiq qurşağında yerləşmələri
D) Enən hava axınlarının mövcud olması
E) Termik təzyiq qurşaqlarında yerləşmələri

2. Coğrafiya müəllimi dərs zamanı şagirdlərinə yaşadıqları şəhər ilə Oğuz şəhəri arasında yerli vaxt fərqinin daha az, Hacıqabul şəhəri arasındakı fərqin isə daha çox olduğunu söyləyir. Onlar hansı şəhərdə yaşayırlar?

A) Ağdaş B) Qobustan C) Siyəzən
D) Salyan E) Xızı

3. Hansı məntəqədə $1m^3$ havanın su buxarı ilə doyma həddi daha yüksəkdir.

Məntəqə	$1m^3$ havada mövcud olan faktiki su buxarının miqdarı	Nisbi rütubətlilik
1	6	80%
2	2,6	85%
3	2	70%
4	4,5	75%
5	5	60%

A) 1 B) 2 C) 3 D) 4 E) 5

4. *Çay dərəsinin formalaşmasında relyefin təsiri böyükdür. Dağ çayları yumşaq süxurlar üzərində axaraq dərin, ensiz və dik yamaclara malik dərələr əmələ gətirir.* **Mətndə hansı relyef formasından bəhs edildiyini müəyyən edin.**

A) Estuari B) Kanyon C) Delta
D) Astana E) Şəlalə

T.me/BirlikTeam1

5. Cədvəldə verilən dağlardan hansıların yerlərini dəyişşək, onların mütləq hündürlüklərinin düzgün artma sırasını müəyyən etmək olar?

№	Dağlar
1	Karpat
2	Skandinaviya
3	Pireney
4	Alp
5	Qafqaz

A) 1 və 2 B) 2 və 3 C) 3 və 5
D) 2 və 4 E) 4 və 5

6. Həqiqi sahəsi 2268 km² olan meşənin xəritədə tutduğu ərazi paletkada göstərilmişdir. Bu xəritədə A və B məntəqələri arasındakı məsafənin 16 sm olduğunu nəzərə alaraq, həmin məntəqələr arasındakı həqiqi məsafəni hesablayın.

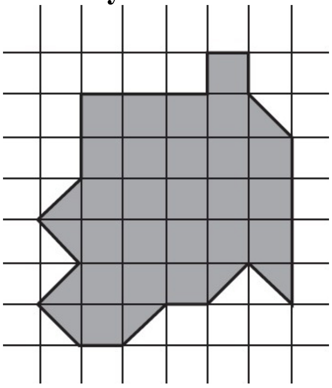

A) 248 km B) 424 km C) 324 km
D) 115 km E) 288 km

7. Xəritə-sxemə əsasən, Naxçıvan ərazisi üçün qışda və yayda müvafiq olaraq hakim küləklərin istiqamətini müəyyən edin.

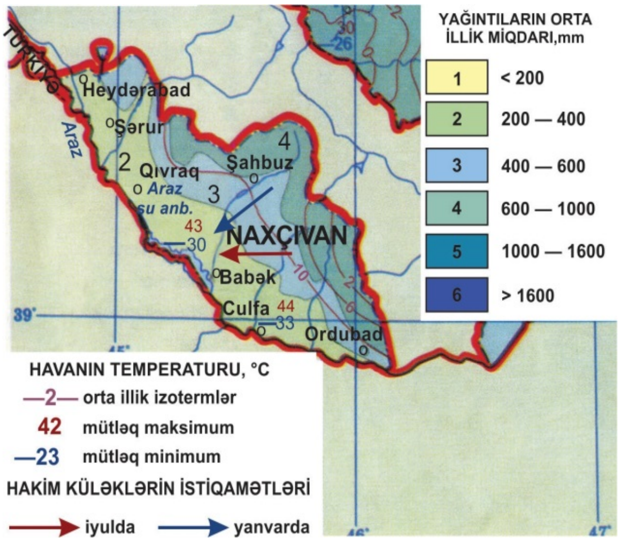

A) Cənub-qərb; qərb; B) Şimal-şərq; şərq;
C) Şərq; Şimal-şərq; D) Qərb; cənub-qərb;
E) Şimal-qərb; şərq;

8. Hərəkət istiqamətləri eyni olan okean cərəyanları:
A) Şimali Atlantik, Labrador, Norveç
B) Kurosio, Qolfstrim, Kanar
C) Bengel, Kanar, Kaliforniya
D) Braziliya, Şərqi Avstraliya, Mozambik
E) Peru, Anqola, Qərb küləkləri

9. Bakı şəhərində 22 dekabr tarixində Günəşin çıxdığı vaxt şaquli cisimlərin kölgəsi hansı istiqaməti göstərər?
A) şimal-qərb B) cənub-qərb
C) cənub-şərq D) şimal-şərq
E) şimal

T.me/BirlikTeam1

10. Xəritə-sxemə əsasən, müəyyən etmək olar:

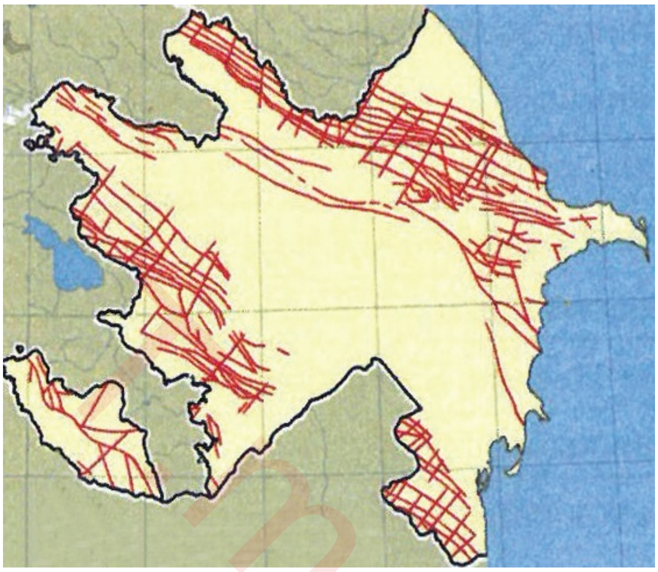

A) dağların mütləq hündürlüyünü
B) tektonik qırılmaları
C) süxurların geoloji yaşını
D) ekzogen relyef formalarını
E) antropogen landşaftları

11. Azərbaycanda təbii halda yayılmış iynəyarpaqlı ağac növlərini müəyyən edin.
A) qarmaqvarı şam, saqqızağacı, söyüd, ardıc
B) cökə, fıstıq, saqqızağacı, ardıc
C) Eldar şamı, küknar, vələs, dəmirağac
D) söyüd, vələs, qovaq, qaraçöhrə
E) qaraçöhrə, qarmaqvarı şam, Eldar şamı, ardıc

12. Asiyanın sosialist ölkələrini müəyyən edin.
A) Yəmən, Kamboca, Banqladeş, Şri-Lanka
B) Tacikistan, Türkmənistan, Özbəkistan, Qırğızıstan
C) Suriya, Myanma, İraq, Monqolustan
D) Çin, KXDR, Vyetnam, Laos
E) Tailand, KXDR, Vyetnam, Filippin

13. Şimalı Amerika materikində Kordilyer dağlarında yerləşən vulkanları müəyyən edin.
A) Taxumulko, Orisaba, Montan-Pele
B) Momotombo, Şasta, Pinatubo
C) Kolima, Reynir, Popokatepetl
D) Kolima, Ruis, Şasta
E) Kotopaxi, Bardarbunqa, Ruapexu

14. Avropaya aid olan yerli külələri müəyyən edin.
A) baquyo, həbub
B) bora, sarma
C) vilivili, tayfun
D) sirokko, mistral
E) tornado, föhn

15. Yarımsəhra və quru çöl iqlimində yerləşən şəhərləri müəyyən edin.
A) Naxçıvan, Gəncə, Xaçmaz
B) Kürdəmir, Şirvan, Şamaxı
C) Şəmkir, Mingəçevir, Şəki
D) Lənkəran, Sumqayıt, Yevlax
E) Salyan, Ucar, Laçın

16. Sxemə əsasən, alçaq təzyiq mərkəzlərini göstərin.

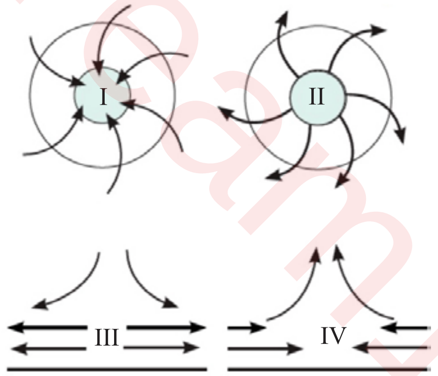

A) yalnız I
B) II və III
C) III və IV
D) I və II
E) I və IV

t.me/BirlikTeam1

17. Qalapaqos adaları rəqəmlərlə verilmiş hansı tavaların sərhədində yerləşir?

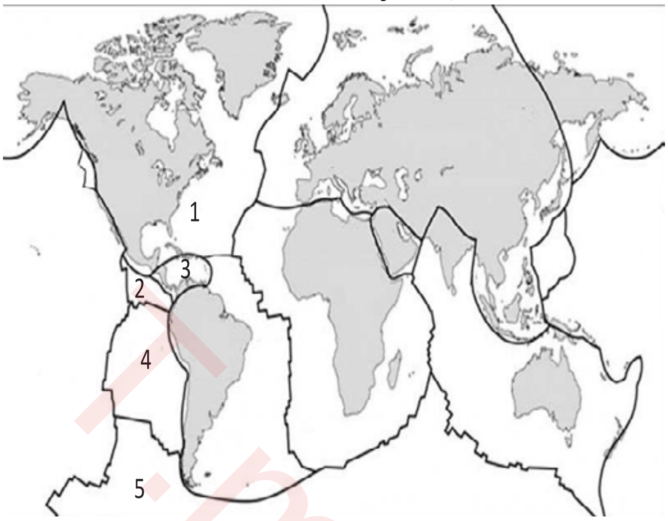

A) 2 və 3 B) 1 və 3 C) 2 və 4
D) 4 və 5 E) 3 və 4

18. Cədvələ əsasən, doğru sıraları müəyyən edin.

№	Kənar dənizlər	Adalararası dənizlər	Daxili dənizlər
1	Berinq	Fici	Qırmızı
2	Ueddell	Yava	Bofort
3	Karib	Baffin	Baltik
4	Şimal	Sulavesi	İrlandiya
5	Ross	Banda	Azov
6	Molukk	Çukot	Mərmərə

A) 1, 2, 3 B) 1, 4, 5 C) 4, 5, 6
D) 1, 3, 5 E) 2, 3, 6

19. Dünya okeanına çıxışı *olmayan* ölkələri müəyyən edin.

A) Uqanda, Ruanda, Paraqvay, Sloveniya
B) Monqolustan, Nepal, Butan, Kamboca
C) Qazaxıstan, Boliviya, Laos, Mali
D) Burundi, İsveçrə, Qırğızıstan, Suriya
E) İsrail, Avstriya, Qambiya, Vyetnam

20. *Kooperativləşmə* adlanır:

A) İstehsalın təşkili formalarından biri olub hazır məhsulun istehsalında iştirak edən müəssisələr arasındakı əlaqə
B) İstehsalın təşkili formalarından biri olub texnoloji cəhətdən bir-biri ilə əlaqəli olan istehsal sahələrinin bir müəssisədə cəmlənməsi
C) İstehsalın və işçi qüvvəsinin kiçik müəssisələrdə cəmlənməsi
D) Ölkələrin sosial-iqtisadi, tarixi-siyasi əlaqə forması
E) Ölkələrin daxili tələbatdan daha çox məhsul istehsalı və xidmət göstərilməsi

21. *2011-ci ilin mart ayında Yaponiya sahillərində hündürlüyü 35 m-ə çatan dəniz dalğaları sahil ərazilərdə dəhşətli dağıntılar və insan tələfatına səbəb olmuşdur.* Bu tip dalğaların yaranma səbəbləri ola bilər:

A) daimi küləklər
B) qabarma və çəkilmələr
C) vulkan və zəlzələlər
D) qlobal istiləşmə
E) musson küləkləri

22. Avrasiya materikində qərbdən şərqə doğru bütöv zolaq əmələ gətirməyən iqlim qurşaqları:

A) subekvatorial və subtropik
B) subtropik və tropik
C) mülayim və subarktik
D) ekvatorial və subtropik
E) tropik və subekvatorial

t.me/BirlikTeam1

23. Şirvan düzünün çaylarını qərbdən şərqə doğru sıralayın.

1. Əlicançay
2. Girdimançay
3. Türyançay
4. Ağsu
5. Göyçay

A) 1, 3, 2, 5, 4
B) 1, 3, 5, 2, 4
C) 3, 1, 2, 5, 4
D) 3, 1, 5, 4, 2
E) 1, 2, 3, 4, 5

24. Monarxiya ölkələrini müəyyən edin.

A) Yaponiya, Böyük Britaniya, Norveç, Livan
B) Səudiyyə Ərəbistanı, BƏƏ, Bruney, Misir
C) Vatikan, Belçika, Mərakeş, İsveç
D) Liviya, Əlcəzair, İran, Pakistan
E) Nigeriya, Bruney, Böyük Britaniya, Mərakeş

25. Sahəvi təşkilat hansıdır?

A) Avropa İttifaqı (Aİ)
B) MDB
C) GUAM
D) ASEAN
E) OPEK

t.me/BirlikTeam1

T.me/BirlikTeam1

T.me/BirlikTeam1

T.me/BirlikTeam1

T.me/BirlikTeam1

T.me/BirlikTeam1